

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра спеціальної освіти та реабілітології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Ректор (перший проректор)

“ _____ ” _____ 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ НОЗОЛОГІЇ

(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(код і назва спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет ІУП, Факультет управління фізичною культурою та спортом

(назва інституту, факультету)

Робоча програма _____ Основи нозології _____ для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за спеціальністю 016 Спеціальна освіта. „28” серпня 2016 року- __ с.

доцент, к.мед.н., Шевченко І.М.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
спеціальної освіти та реабілітології

Протокол від. „28” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри

спеціальної освіти та реабілітології

_____ (В.В.Клапчук)
(підпис) (прізвище та ініціали)

„28” серпня 2016 року

Схвалено науково-методичною комісією _____ факультету (інституту) за напрямом підготовки
(спеціальністю) 116 Спеціальна освіта
(код, назва)

Протокол від. „29” серпня 2016 року, протокол № 1

„29” серпня 2016 року Голова _____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© ЗНТУ, 2016 рік

© ЗНТУ, 2016 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки (шифр і назва)		
Модулів - 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>016 Спеціальна освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 2		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>Патофізіологія нервової системи і вищої нервової діяльності</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 3-й сем – 105 годин		3-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - 4 самостійної роботи студента - 3,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		28 год.	ГОД.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	ГОД.
		Лабораторні	
		0 год.	ГОД.
		Самостійна робота	
63 год.	ГОД.		
Індивідуальні завдання:			
6 год.	ГОД.		
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 42 / 63 (1,5)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Різні поєднання стереотипних реакцій на рівні внутріклітинних структур, клітин, тканин і органів в умовах патології складають специфіку загальних патологічних процесів, а на рівні системи всього організму - картину хвороби. Відповідні реакції організму на дію подразника в межах параметрів гомеостазу вважаються фізіологічними (нормальними). Якщо ж у відповідь на дію подразника порушуються структурно-функціональні основи гомеостазу, то ті ж самі реакції стають патологічними. Це пояснює подвійне значення захисних реакцій. Явище гетерогенності створює життєвий резерв організму. Зникнення гетерогенності структур клітин і тканин є поганою прогностичною ознакою, що вказує на виснаження резервних можливостей організму. Знання загальнобіологічних закономірностей дозволяє правильно зрозуміти хворобу, оцінити стан хворого і проводити цілеспрямовану профілактику та реабілітацію хворих.

Мета дисципліни «Основи нозології» - ознайомити студентів з морфологічними ознаками і вузловими механізмами патологічних процесів найбільш поширених захворювань, закономірностями течії і клінічних проявів хвороб; розкрити причини, механізми функціонування систем життєзабезпечення в нормі і патології, їх взаємозв'язок і взаємозабезпечення.

Завдання: розкрити ряд важливих загальних біологічних закономірностей, таких як стереотипні реакції, які складають основу гомеостазу.

В результаті вивчення курсу студент повинен:

знати:

- що таке здоров'я і хвороба;
- причини і умови виникнення хвороб і патологічних процесів;
- закономірності розвитку, протікання і результату хвороб, механізми розвитку конкретної хвороби, патологічного процесу або стану;
- морфогенез хвороби, що дозволить визначити її суть, стадію, зворотність і незворотність порушень життєдіяльності, розкрити морфологічну основу пристосовних і компенсаторних процесів при хворобі, оцінити ефективність терапії;
- критерії хвороби, форми, стадії, результати хвороб.

уміти:

- оцінити порушення загальнобіологічних закономірностей, таких як постійність внутрішнього середовища та явища гетерогенності;
- відрізнити патологічний процес від хвороби;
- оцінити патологічну реакцію (на відміну від фізіологічної);
- оцінити патологічний стан;
- відрізнити причину захворювання (етіологію) від механізмів розвитку хвороб (патогенез), їх взаємозв'язок;
- уміти оцінити „порочне коло” в патогенезі хвороби.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль I. Основні захворювання функціональних систем організму. Здоров'я. Поняття патології (нозології). Етіологія хвороби, патогенез захворювання.

Тема 1. Предмет та завдання нозології. Реактивність організму.

Тема 2 Основні клінічні синдроми та їх клінічне значення.

Тема 3 Міжнародна статистична класифікація захворювань. Історія, розвиток, цілі, завдання.

Тема 4. . Основні захворювання верхніх дихальних шляхів. Гострий риніт, синусит. гайморит, фарингіт.

Тема 5. Основні захворювання дихальної системи. Гострий та хронічний бронхіт, бронхоектатична хвороба. абсцес легень, бронхіальна астма.

Тема 6. Основні захворювань серцево-судинної системи: гіперонічна хвороба, гіпертонічний криз, стенокардія, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність.

Тема 7. Основні захворювання серцево-судинної системи: аритмія, гіперхолестеринемія, ІХС, ревматизм, недостатність митрального та аортального клапанів, стеноз витоку аорти

Змістовий модуль II. Основні захворювання функціональних систем організму.

Тема 1. Основні захворювання системи травлення: гострий та хронічний гастрит, виразкова хвороба шлунку та 12-типальної кишки.

Тема 2. Основні захворювання системи травлення: шлунково-кишкова кровотеча, гострий та хронічний ентероколіт, жовчно-кам'яна хвороба.

Тема 3. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний цистит, пієліт, сечо-кам'яна хвороба.

Тема 4. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний дифузний гломерулонефрит, нефроз, уремічна кома.

Тема 5. Основні захворювання ендокринної системи: цукровий діабет I та II типу, ДТЗ, ожиріння, порушення обміну речовин.

Тема 6. Основні неврологічні захворювання: ішемічний інсульт, геморагічний інсульт, ДЦП, неврити.

Тема 7. Основні гінекологічні захворювання та захворювання, які передаються статевим шляхом.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб
Змістовий модуль 1. Основні захворювання функціональних систем організму. Здоров'я. Поняття патології (нозології). Етіологія хвороби, патогенез захворювання.										

Тема 1. Предмет та завдання нозології. Реактивність організму.	7	2	1	-	0,5	4	-	-	-	-	-	-
Тема 2 Основні клінічні синдроми та їх клінічне значення.	7	2	1	-	0,5	4	-	-	-	-	-	-
Тема 3 Міжнародна статистична класифікація захворювань. Історія, розвиток, цілі, завдання.	7	2	1	-	0,5	4	-	-	-	-	-	-
Тема 4. . Основні захворювання верхніх дихальних шляхів. Гострий риніт, синусит. гайморит, фарингіт.	7	2	1	-	0,5	4	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Основні захворювання дихальної системи. Гострий та хронічний бронхіт, бронхоектатична хвороба. абсцес легень, бронхіальна астма.	7	2	1		0,5	4						
Тема 6. Основні захворювань серцево-судинної системи: гіперонічна хвороба, гіпертонічний криз, стенокардія, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність.	7	2	1		0,5	4						
Тема 7. Основні захворювання серцево-судинної системи: аритмія, гіперхолестеринемія, ІХС, ревматизм, недостатність митрального та аортального клапанів, стеноз витоку аорти	9	2	1		0,5	6						
Разом за змістовим модулем 1	51	14	7	-	3,5	30	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Основні захворювання функціональних систем організму.												
Тема 1. Основні захворювання системи травлення: гострий та хронічний гастрит, виразкова хвороба шлунку та 12-типальної кишки.	8	2	1	-	0,5	5	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Основні захворювання системи	8	2	1	-	0,5	5	-	-	-	-	-	-

травлення: шлунково-кишкова кровотеча, гострий та хронічний ентероколіт, жовчно-кам'яна хвороба.													
Тема 3. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний цистит, пієліт, сечо-кам'яна хвороба.	8	2	1	-	0,5	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний дифузний гломерулонефрит, нефроз, уремічна кома.	8	2	1	-	0,5	5	-	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Основні захворювання ендокринної системи: цукровий діабет I та II типу, ДТЗ, ожиріння, порушення обміну речовин.	7	2	1		0,5	4							
Тема 6. Основні неврологічні захворювання: ішемічний інсульт, геморагічний інсульт, ДЦП, неврити.	7	2	1			4							
Тема 7. Основні гінекологічні захворювання та захворювання, які передаються статевим шляхом.	8	2	1			5							
Разом за змістовим модулем 2	54	14	7		2,5	33	-	-	-	-	-	-	-
ІНДЗ													
Усього годин	105	28	14	-	6	63	-	-	-	-	-	-	-

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Основні захворювання функціональних систем організму. Здоров'я. Поняття патології (нозології). Етіологія хвороби, патогенез захворювання.		
1	Тема 1. Предмет та завдання нозології. Реактивність організму.	2
2	Тема 2 Основні клінічні синдроми та їх клінічне значення.	2
3	Тема 3 Міжнародна статистична класифікація захворювань. Історія, розвиток, цілі, завдання.	2

4	Тема 4. . Основні захворювання верхніх дихальних шляхів. Гострий риніт, синусіт. гайморит, фарингіт.	2
5	Тема 5. Основні захворювання дихальної системи. Гострий та хронічний бронхіт, бронхоектатична хвороба. абсцес легень, бронхіальна астма.	2
6	Тема 6. Основні захворювань серцево-судинної системи: гіперонічна хвороба, гіпертонічний криз, стенокардія, інфаркт міокарду, гостра серцево-судинна недостатність.	2
7	Тема 7. Основні захворювання серцево-судинної системи: аритмія, гіперхолестеринемія, ІХС, ревматизм, недостатність митрального та аортального клапанів, стеноз витоку аорти	2

Змістовий модуль II. Основні захворювання функціональних систем організму.		
8	Тема 1. Основні захворювання системи травлення: гострий та хронічний гастрит, виразкова хвороба шлунку та 12-типальної кишки.	2
9	Тема 2. Основні захворювання системи травлення: шлунково-кишкова кровотеча, гострий та хронічний ентероколіт, жовчно-кам'яна хвороба.	2
10	Тема 3. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний цистит, пієліт, сечо-кам'яна хвороба.	2
11	Тема 4. Основні захворювання сечовидільної системи: гострий та хронічний дифузний гломерулонефрит, нефроз, уремічна кома.	2
12	Тема 5. Основні захворювання ендокринної системи: цукровий діабет I та II типу, ДТЗ, ожиріння, порушення обміну речовин.	2
13	Тема 6. Основні неврологічні захворювання: ішемічний інсульт, геморагічний інсульт, ДЦП, неврити.	2
14	Тема 7. Основні гінекологічні захворювання та захворювання, які передаються статевим шляхом.	2
Всього:		28

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Здоров'я. Поняття про нозологію (патологія). Класифікація хвороб та їх профілактика.	1

2	Основні захворювання дихальної системи. Гострий та хронічний бронхіт, симптоми, етіологія, патогенез, профілактика та фізична реабілітація.	1
3	Бронхоектатична хвороба, абсцес легень, бронхіальна астма. Тестування з теми.	1
4	Основні захворювання серцево-судинної системи: недостатність мітрального та аортального клапанів, гіпертонічна хвороба.	1
5	Стенокардія, інфаркт міокарду, етіологія, патогенез, профілактика.	1
6	Серцево-судинна недостатність, перша допомога. Тестування.	1
7	Основні захворювання системи травлення: гострий та хронічний гастрит, етіологія, патогенез, профілактика та фізична реабілітація.	1
8	Виразкова хвороба шлунку та 12-типалої кишки, етіологія, симптоми, патогенез, профілактика.	1
9	Шлунково-кишкова кровотеча, гострий та хронічний ентероколіт, етіологія, симптоми, патогенез, перша допомога, профілактика.	1
10	Порушення роботи травних залоз. Етіологія, патогенез порушень роботи травних залоз: а) порожнини рота; б) зіву; в) стравоходу.	1
11	Порушення роботи травних залоз: жовчно-кам'яна хвороба, цукровий діабет, симптоми, етіологія, патогенез, профілактика та фізична реабілітація. Тестування.	1
12	Основні захворювання сечовидільної системи. Гострий та хронічний цистит, етіологія, патогенез, профілактика.	1
13	Пієлонефрит, гострий та хронічний гломерулонефрит, етіологія, патогенез, профілактика.	1
14	Нефроз, сечокам'яна хвороба, етіологія, патогенез, профілактика.	1
15	Гостра та хронічна ниркова недостатність, етіологія, патогенез.	-
16	Уремія. Урологічна кома. Гемодіаліз "штучна нирка". Тестування.	-
17	Роль фізичної культури в профілактиці та реабілітації хворих різної патології.	-
Всього:		14

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Не передбачені навчальним планом	
2		
...		

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Здоров'я. Поняття про патологію (нозологію). Класифікація хвороб та їх профілактика.	8
2	Етіологія, патогенез порушень дихання.	8
3	Захворювання ССС запального та обмінного характеру.	8
4	Порушення центрального та периферичного кровотоку.	8
5	Етіологія та патогенез порушень роботи ШКТ і травних залоз.	8
6	Хвороби печінки та підшлункової залози.	8
7	Етіологія та патогенез порушень сечоутворення. Захворювання нирок.	8
8	Етіологія та патогенез порушень видільної системи сечоутворення.	7
Всього:		63

9. Індивідуальні завдання передбачають:

Для студентів денної форми навчання – 2 індивідуальних домашніх завдання з кожного змістовного модуля, контрольна робота.

10. Методи навчання

- Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:
- розповідь – для оповідної, описової форми розкриття навчального матеріалу;
 - пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу;
 - бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, понять;
 - ілюстрація – для розкриття предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);

- практична робота – для використання набутих знань у розв’язанні практичних завдань;
- аналітичний метод – мисленевого або практичного розкладу цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак;
- індуктивний метод – для вивчення явищ від одиничного до загального;
- дедуктивний метод – для вивчення навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного;
- проблемний виклад матеріалу – для створення проблемної ситуації.

При проведенні навчального процесу використовуються різноманітні форми навчальних занять: лекції, практичні заняття, семінари, конференції.

Самостійна робота студентів є органічною формою навчання студентів, за допомогою якої студенти засвоюють учбовий матеріал. Виконання домашнього завдання можливо у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті.

11. Методи контролю

Для студентів денної форми навчання: усне опитування на практичних заняттях, захист індивідуального домашнього завдання, аудиторна контрольна робота, тестування, залік.

Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і включає перевірку знань теоретичного матеріалу теми та контроль оволодіння практичними навичками, передбаченими методичними розробками. Перевірка знань студентів здійснюється за допомогою усного опитування на екзаменаційні питання, вирішення тестових і ситуаційних завдань різного ступеня складності.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою. Під час контролю враховуючи наступні види робіт:

- активність роботи студента на практичному занятті оцінюється до 3 балів. (Всього 14 практичних занять по 3 бали = 42 бали);
- захист індивідуального домашнього завдання студента оцінюється до 36 балів;
- аудиторна контрольна робота – до 42 балів.

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий змістовні модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи),	для заліку

діяльності		практики	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

- Учебний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Основы нозологии” / Укл. В.І. Шуляк, О.А. Присяжнюк – Запоріжжя: ЗНТУ, 2012. – 112 с.

14. Рекомендована література

Базова:

1. Аничков Н.М., Пальцев М.А. Патологическая медицина. Т. 4. - М.: Медицина, 2005.
2. Атаман А.В., Быця Ю.В., Зайко Н.Н. и др. Патологическая физиология. - М.: Медпресс-информ, 2008.
3. Барышников С.Д. Лекции по анатомии и физиологии человека с основами патологии. - М.: ГОУ ВУНМЦ: МЗ РФ, 2002.
4. Бриль Г.Е., Моррисон В.В., Чесноков Н.П. Общая патология. - М.: Академия, 2006.
5. Забозлаев Ф.Г., Кулапин Г.П., Моторжина Т.В. и др. Основы общей патологии. - Р-н/Д: Феникс, 2008.
6. Зайко Н.Н., Быця Ю.В. Патологическая физиология. - 5-е изд. - М.: Медпресс-информ, 2008.
7. Клайт Э. Атлас патологии Робинса и Котрана. - М.: Логосфера, 2010.
8. Кук Р.А., Стеварт Б. Цветной атлас патологической анатомии: пер. с англ. - М.: Логосфе-ра, 2005.
9. Пальцев М.А., Аничков Н.М., Литвицкий П.Ф. Патология человека. - М.: Медицина, 2009.
10. Пальцев М.А. Патология: курс лекций. Т. 1. - М.: Медицина, 2007.

Допоміжна:

1. Пауков В.С., Литвицкий П.Ф. Патология. - М.: Медицина, 2004. (Учебная литература для учащихся медицинских училищ и колледжей).
2. Ремизов И.В., Дорошенко В.А. Основы патологии. - Р-н/Д: Феникс, 2008.
3. Серов В.В., Пальцев М.А., Ганзен Т.Н. Руководство к практическим занятиям по патологической анатомии. - М.: Медицина, 1997.
4. Струков А.И., Серов В.В. Патологическая анатомия. - М.: Литтерра, 2009.

15. Інформаційні ресурси

1. www.xliby.ru/medicina/patologicheskaja_fiziologija...lekcii
2. http://nmu-s.net/load/patologicheskaja_fiziologija/lekcii
3. <http://patofiziologiya-chel.ru/>
4. <http://medicalplanet.su/Patfiz/>